



SCHOLAR INSTITUTE NEWSLETTER

ရည်ရွယ်ချက်

၁။ Scholar Institute အဖွဲ့အစည်း၏ (တစ်လတာ) လုပ်ငန်းစဉ် များအားလုံးကို Overview အနေဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စေရန်နှင့် ထိုသို့ ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်ခြင်းဖြင့် ရှေ့ဆက်လုပ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် များဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်။

၂။ Scholar Institute ၏ Program များမှ စီမံကိန်း ဧရိယာများတွင် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ကို Program များ အချင်းချင်းအကြား စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိ သဘောပေါက်နားလည်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိတ်အဆက်မိမိဖြင့် ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်ရွယ်ချက်/မျှော်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိ နိုင်စေရန်။

၃။ Scholar Institute အတွင်းရှိ Finance Team, Logistic Team, Program Team များအကြား လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသိ ပညာဗဟုသုတများ၊ အတွေ့အကြုံများအား အချင်းချင်း မျှဝေနိုင်ကြစေရန်နှင့် ထိုသို့မျှဝေခြင်းဖြင့် Team များ အချင်းချင်းအကြား လုပ်ငန်းသဘောတရားများကို ပိုမိုသဘောပေါက်သိရှိ နားလည်လာပြီး၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို မြင့်မားလာစေရန်။

July 2018

No.(3), Volume (1)

မာတိကာ

ဇူလိုင်လ အတွင်း SCHOLAR INSTITUTE ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ CIVIC EDUCATION PROGRAM

(က) YOUTH EMPOWERMENT PROJECT
မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ

(ခ) SOCIAL ACCOUNTABILITY PROJECT
မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၂။ GOVERNANCE PROGRAM

(က) RESPONSIBLE INVESTMENT PROJECT မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ချက်များ

(ခ) SOCIAL COHESION FOR SERVICE DELIVERY PROJECT မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆောင်းပါးများ

၁။ "နည်းယောက်မြို့ရဲ့ လမ်းပေါ်နေ လူနေမှုဘဝမှ ဟားဟတ်စ် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိလာသူ တစ်ယောက်" - သန်းအိန္ဒာယ်

၂။ "လူနည်းစု အခွင့်အရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး မတူပါ" - ဟေမာန်ဦး

၃။ အသက်ဖြင့်အနိုင်ကျင့်ခြင်း (သို့)
လူကြီးလူငယ်ပြဿနာ - ဦးကျော်

၄။ ရေသန့် တစ်ဘူးရဲ့ မှတ်တမ်း - ငြိမ်းစံ

၅။ PEA (သို့) စီမံချက်များ၏ အသက်သွေးကြော - ကိုနှီ (AKYAB)

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

၁။ ကြည့်ရှုလေ့လာသင့်သော TALK SHOW
"အနာဂတ်မြန်မာပြည် ၂၀၅၀"

၂။ TECHNICAL RESOURCE MAPPING

CIVIC EDUCATION PROGRAM



လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

(က) Youth Empowerment Project မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ

ဇွန်လ၏ စနေနေ့ တိုင်းတွင် လူငယ်များအတွက် Conversation များမှာ ပုံမှန် လှုပ်ရှားလည်ပတ် နေလျက်ရှိပြီး ယခုလ၏ တနင်္ဂနွေနေ့ များတွင်မူ -

(၁) Research: Theory and Practice

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁၅) ရက် (တနင်္ဂနွေ) နေ့တွင် "Research: Theory and Practice" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သင်တန်းတစ်ခုအား Scholar Youth Training Center တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။



ကိုအောင်မျိုးဦးမှ

သုတေသနဘာသာရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သင်ကြားပို့ချစဉ်

သုတေသနဘာသာရပ်ကို လေ့လာရာတွင် အမှန်တကယ် သိရှိရမည့် အခြေခံအချက်များ၊ သုတေသန လုပ်ငန်း သဘောသဘာဝများ၊ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အတွေ့ကြုံကောင်းများအား သုတေသန လုပ်ကိုင်ခြင်းကို စိတ်ပါဝင်စားသော လူငယ်လူရွယ်များအနေဖြင့် သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လေ့လာမှုအား အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤသင်တန်းအား စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ သုတေသနသင်တန်းအား ကိုအောင်မျိုးဦးမှ ဦးဆောင်ပို့ချ ဆွေးနွေးပေးခဲ့ပါသည်။



သင်တန်းသားများမှ စိတ်ဝင်တစားလေ့လာမှတ်သားနေသည့် ပုံရိပ်အချို့

(၂) What is Good Governance?

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၂၁) ရက် (စနေ) နေ့၌လည်း နိုင်ငံသား အသိပညာပေးခြင်း (Civic Education) တစ်ခုအနေ နှင့် "What is Good Governance" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သင်တန်းတစ်ခုအား Scholar Institute ၏ Scholar Youth Training Center ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းသို့ Governance ဘာသာရပ်အား စိတ်ပါဝင်စားသော လူငယ်လူရွယ်များနှင့် လေ့လာလိုသည့် လူငယ်လူရွယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ သင်တန်းမှနေ၍ နိုင်ငံသားတိုင်း လေ့လာသင့်သည့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု သဘောတရားများ၊ တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်း တည့်မတ်မှုများနှင့် တိုင်းတာမှု စံသတ်မှတ်ချက်တို့အား လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။



ကိုဇော်မြတ်လင်းမှ Governance ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်ကြားပို့ချစဉ်

လူငယ်လူရွယ်များအား နိုင်ငံသား အသိပညာ တစ်ရပ်အနေဖြင့် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှု သဘောတရားကို ကောင်းစွာနားလည်၍ နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်သည့် နေရာတွင် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤသင်တန်းအား ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သင်တန်းပို့ချသူ ကိုဇော်မြတ်လင်းမှ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီမံအုပ်ချုပ်ပုံများ

ကို Case Study အနေဖြင့် ရှင်းလင်းဆွေးနွေးမှုများ ပေးခဲ့ပြီး သင်တန်းတက်ရောက်လာသူများ၏ မေးမြန်းချက်များ၊ ဆွေးနွေးမှုများအပေါ် ပြန်လည် ဖြေကြားခြင်းများပြုလုပ်လျက်သင်တန်းအား ဦးဆောင်ဆွေးနွေး ပို့ချ ခဲ့ပါသည်။

(၃) Facilitation Concepts



မဖြိုးနေခြည်မှ Facilitation ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်ကြားပို့ချစဉ်

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၂၈) ရက် (စနေ) နေ့တွင် Scholar Institute၏ Scholar Youth Training Center ၌ "Facilitation Concept" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သင်တန်းတစ်ခုအား ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းတက်ရောက်သူ လူငယ်လူရွယ်များ အနေဖြင့် Facilitation သဘောတရား နှင့် Facilitator တစ်ဦး၏ အခန်းကဏ္ဍများအား သိမြင် နားလည်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် သင်တန်းအား ပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းသို့ Facilitation (ပံ့ပိုးကူညီခြင်း) ဘာသာရပ်အားစိတ်ပါဝင်စားသော လူငယ် လူရွယ်

များ နှင့် လေ့လာလိုသည့် လူငယ် လူရွယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ သင်တန်းမှ နေ၍ သင်တန်းတက်ရောက်သူများ၏ အဖွဲ့အစည်း အတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ ကုမ္ပဏီအတွင်းတွင် ဖြစ်စေ၊ သင်တန်းများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဖြစ်စေ Facilitation ပြုလုပ်ခြင်း နှင့် Facilitator တို့၏ အခန်း ကဏ္ဍတို့တွင် သိထားသင့်သည့် အခြေခံအချက်များ အား ဆွေးနွေး သင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်။

Facilitation သဘောတရားအား ဟောပြောပို့ချသူ မဖြိုးနေခြည်မှ သီအိုရီ သဘောတရားများအား ရှင်းလင်း တင်ပြရုံသာမက လက်တွေ့ တစ်ဦးချင်း ပါဝင် လာနိုင်အောင် အုပ်စုဖွဲ့ လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ခြင်းများ နှင့် Facilitation ဘာသာရပ်နှင့် သက်ဆိုင် သည့် လေ့လာထားသင့်သည့် စာအုပ်များအား မိတ်ဆက်ပေးခြင်းများကို လည်း ပြုလုပ် ခဲ့ပါသည်။ တက်ရောက်လာသူများမှလည်း အပြန်အလှန် မေးခွန်းများမေးမြန်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် မေးမြန်း ချက်များအပေါ် ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် သင်တန်း၌ တက်တက်ကြွကြွ ပူးပေါင်း ပါဝင် လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။

(ခ) Social Accountability Project မှ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ

SAcc Myanmar Project သည် လေးနှစ်တာ စီမံချက်ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း ၃ ဖွဲ့မှ ဤစီမံချက်အား အတူတကွ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

Oxfam Myanmar မှ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် လည်းကောင်း၊ Spectrum

အဖွဲ့အစည်းမှ ကရင် ပြည်နယ်တွင် လည်းကောင်း၊ Scholar Institute မှ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လည်းကောင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ပြည်သူလူထု၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေသောဌာနဆိုင်ရာများအ နေဖြင့် ပြည်သူ့ရေးရာတာဝန်ခံမှု တာဝန်ယူမှု နည်းနာများကို အသုံးပြုလျက် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ပြည်သူလူထုကြား၊ အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ ကြား ကောင်းမွန်သော၊ အပြုဆောင်သော ထိတွေ့ ဆက်ဆံ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုများနှင့် ကောင်းမွန်သော စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ ပေါ်ထွန်းစေ ရန် စီမံကိန်းမှ ရည်မှန်းပါသည်။

(၁) Advanced Project Cycle Management Training to CSOs

SAcc စီမံကိန်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်နေသော စစ်တွေမြို့နယ်နှင့် ကျောက်ဖြူမြို့နယ်တို့မှ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း ၅ ဖွဲ့အား လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု (တန်းမြင့်အဆင့်)

သင်တန်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၉ ရက် နေ့မှ ၁၁ ရက်နေ့ အထိ ကျောက်ဖြူမြို့နယ်ရှိ လူငယ်ပရဟိတ ဖွံ့ဖြိုးရေးကျောင်းတွင် ၃ ရက်တာကျင်းပ ပြုလုပ် ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ သင်တန်းအား SAcc စီမံကိန်းတွင် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နေသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းဆောင် ရည်များ မြှင့်တင်ပေးနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

Meaningful Knowledge မှ Training Coordinator ဆရာ ဦးဖြိုးမင်းသူ မှ ဦးဆောင် ရှင်းလင်းခြင်း၊ စာတွေ့ လက်တွေ့ ရှင်းလင်းခြင်း၊ အုပ်စုဖွဲ့ လေ့လာ ဆန်းစစ် သုံးသပ် ဆွေးနွေးခြင်း တို့ဖြင့် သင်တန်း သုံးရက်တာအား ဦးဆောင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး SAcc စီမံကိန်း မိတ်ဖက် အဖွဲ့ ဝင် များဖြစ်သည့် ABCD၊ PFP ၊ RYNG ၊ YSA နှင့် Kyauk Phyu Alliance တို့ မှ အဖွဲ့ ဝင် ၁၇ ဦး တို့ မှ ပါဝင် တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။



စီမံကိန်းစက်ဝန်းစီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်း၏ စုပေါင်းအမှတ်တရ ဓါတ်ပုံ

(၂) Project Cycle Management Training to Local Authorities

ရခိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့နှင့် ကျောက်ဖြူမြို့နယ်တို့မှ ပြည်နယ်အဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့် နှင့် မြို့နယ်အဆင့် တို့ရှိ ဌာနဆိုင်ရာ အသီးသီးမှ အရာရှိအဆင့် များအား လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ကို ယခုလ ဇူလိုင်လ အတွင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဇူလိုင်လ ၂၀ - ၂၁ ရက်

နေ့တို့တွင် စစ်တွေမြို့ရှိ ရွှေသင်္ဃာတယ်တွင် လည်းကောင်း၊ ဇူလိုင်လ ၂၄-၂၅ ရက် နေ့တို့တွင် ကျောက်ဖြူမြို့ရှိ ကျောက်ဖြူ ဟိုတယ်တွင် လည်းကောင်း အသီးသီး ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ သင်တန်းများသို့ ဖိတ်ကြားထားသော ဌာန (၂၄) ခုရှိ ဦးစီးမှူးများ၊ ဒုဦးစီးမှူးများ စုစုပေါင်း ၄၃ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး အဆိုပါ သင်တန်းများအား **Sagawa Development Consultancy Co.,Ltd** မှ ဦးမြတ်ခေါင်လင်း (Senior OD Consultant) မှ ဦးဆောင်ပို့ချ ဆွေးနွေး ပေးခဲ့ပါသည်။

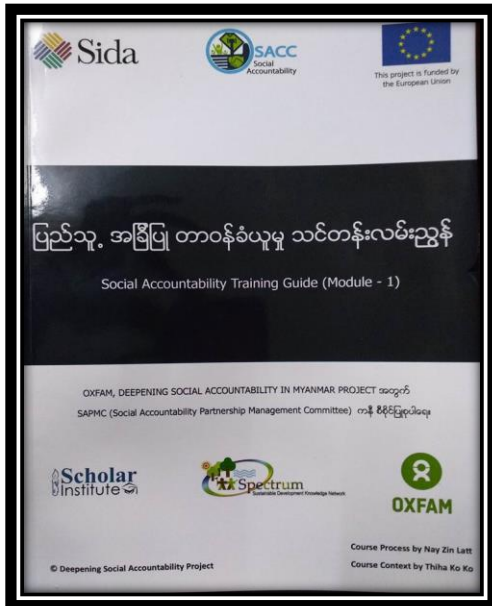


ဆရာ ဦးမြတ်ခေါင်လင်းမှ သင်တန်းပို့ချစဉ်

(၃) Social Accountability Training Guide (Module-1)

Scholar Institute ၏ ပြည်သူ့အခြေပြု တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု စီမံချက်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသုံးပြုသည့် "ပြည်သူ့အခြေပြု တာဝန်ယူမှု သင်တန်းလမ်းညွှန် (Module 1)" အား ယခုလ ဇူလိုင်လတွင် ရခိုင်ဘာသာ စကား နှင့် English ဘာသာစကားတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ရေးသားထားလျက်

သင်တန်းလမ်းညွှန်စာအုပ်အနေဖြင့်စတင် ထုတ်ဝေ
ထားပြီးဖြစ်ရာ လာမည် ဩဂုတ်လမှ စတင်ကာ



ဤစီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေကြသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများ နှင့်တကွ ပြည်သူ့အခြေပြုတာဝန် ယူမှု တာဝန်ခံမှု စီမံချက်တွင် Scholar Institute နှင့် အတူတကွ လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက် နေကြ သည့် ရခိုင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းများ အား စတင် ဖြန့်ဝေမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ သင်တန်း လမ်းညွှန် Module 1 တွင် အစိုးရနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်၊ ကောင်းမွန်ရေ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်၊ ကောင်းမွန်ရေ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်၊ တာဝန်ခံယူမှုနှင့်ပြည်သူ့အခြေပြုတာဝန်ခံတာဝန် ယူမှု စနစ် စသည့် သင်ခန်းစာ ခေါင်းစဉ်တို့ ဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့ စည်း ရေးသားထားပါသည်။

GOVERNANCE PROGRAM

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

(က) Responsible Investment Project

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက် မှ ၁၉ ရက်နေ့၌ ကျောက်ဖြူမြို့ရှိ မဉ္ဇူမာရုံ ကျောင်းတိုက် တွင် “ကျောက်ဖြူတောင်သူလယ်သမားများနှင့်ရေလုပ်သားများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ” တစ်ခုကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် Scholar Institute (ကျောက်ဖြူ ရုံးခွဲ) မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။



အဆိုပါ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအား ကျောက်ဖြူ ဒေသခံများနှင့် ဒေသအဖွဲ့အစည်းများ အကြား ရင်းနှီးမှုရရှိစေရန် နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်မှုများ အား ကောင်း လာစေရန်၊ ဒေသခံတောင်သူ လယ်သမားများ နှင့် ရေလုပ်သားများမှ ကျောက်ဖြူ SEZ နှင့် ပက်သက်၍ ၎င်းတို့၏ လေ့လာမှု၊ အမြင် သဘောထားများကို ထုတ်ဖော် ဖွင့်ဟ နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ အတွင်းတွင် မြေနေရာ ချထားမှု၊ မြေယာဥပဒေ နှင့် EIA စစ်တမ်း လေ့လာ သုံးသပ် ခြင်းများ နှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းများ ကို အဓိကထား ဆွေးနွေး ခဲ့ ကြသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။

အဆိုပါ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲသို့ ကျောက်မြို့ SEZ မြေနေရာလျာထားရာ ဒေသများမှ ဒေသခံ တောင်သူ နှင့် ရေလုပ်သားများ စုစုပေါင်း (၉၀) တက်ရောက်ခဲ့ကြကြောင်းလည်း သိရှိရပါသည်။



တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြောဆိုဆွေးနွေးကြစဉ်

(ခ) Social Cohesion for Service Delivery Project

Scholar Institute (တောင်ကုတ်ရိုးခွဲ) မှ စီမံကိန်းတာဝန်ရှိသူများ သည် ရမ်းဗြဲမြို့ နယ် ကျောက်နီမော်ကျေးရွာ နှင့် တောင်ကုတ် မြို့ နယ် စလုကျေးရွာသို့ ဇူလိုင် ၂၅ ရက်နေ့ တွင် သွား ရောက် ခဲ့ကြပါသည်။

ရမ်းဗြဲမြို့ ကျောက်နီမော် ကျေးရွာ နှင့် တောင်ကုတ် မြို့ နယ် စလု ကျေးရွာရှိ အရပ်ဘက် အဖွဲ့

အစည်းများ၏ ဖြစ်တည်ရှိနေမှု အနေအထားများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းဆွေးနွေးခြင်း နှင့် SI ၏ Social Cohesion for Service Delivery project အား မိတ်ဆက်ပေးခြင်း တို့ ကို သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းဝင်များ နှင့် ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများ နှင့် တွေ့ဆုံလျက် လေ့လာမှု တစ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင် ခဲ့ပါသည်။

ဤခရီးစဉ်မှ Scholar Institute ၏ Project Team အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ ဒေသခံ အဖွဲ့ အစည်းများကြား ယုံကြည်မှု၊ ရင်းနှီးမှု နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အင်အားများကို ရရှိရန် မျှော်မှန်းပါသည်။



ရမ်းဗြဲမြို့ နယ် ကျောက်နီမော် ကျေးရွာတွင် တွေ့ဆုံကြစဉ်



တောင်ကုတ်မြို့ နယ်၊ စလုကျေးရွာတွင် တွေ့ဆုံစဉ်

၎င်းအပြင် Scholar Institute (စစ်တွေရုံးခွဲ) မှ စီမံကိန်းတာဝန်ရှိသူများမှလည်း စီမံကိန်းမိတ်ဆက်ပွဲ မပြုလုပ်မီကြိုတင်၍ တွေ့ဆုံမိတ်ဆက်ခြင်း (Primary Meeting) အနေဖြင့် မိမိတို့နှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော Search for Common Ground နှင့် အတူ စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်းမှ ကျေးရွာလူထုများနှင့် လည်းကောင်း၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်း များ၊ အစိုးရအရာရှိများနှင့် လည်း ကောင်း တွေ့ဆုံ ခဲ့ကြ သည်။

ဇူလိုင် (၃) ရက်နေ့တွင် ရခိုင်ပြည်နယ် စည်ပင်သာယာ ရေးဝန်ကြီး ဦးဝင်းမြင့်နှင့်လည်းကောင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်သတ္တုတွင်း ဝန်ကြီး ဦးကျော်လွင်နှင့် လည်း ကောင်း၊ ထို့အပြင် ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်မှသက်ဆိုင်ရာလူမှုအဖွဲ့အစည်း တို့နှင့် လည်းကောင်း အသီးသီးတွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။

ထို့အပြင် ဇူလိုင် (၁၂) ရက်နေ့တွင်လည်း စစ်တွေမြို့နယ် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ကျေးရွာများ သို့သွားရောက်ပြီး ကျေးရွာလူထုနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ကြ သလို၊ တောင်ကုတ်မြို့သို့ သွားရောက်၍လည်း ဇူလိုင် (၇) ရက်နေ့တွင် တောင်ကုတ်မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေး မှူးနှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါသည်။



ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ်မှ သက်ဆိုင်ရာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံစဉ်



ရခိုင်ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်သတ္တုတွင်း ဝန်ကြီး ဦးကျော်လွင်နှင့် တွေ့ဆုံစဉ်



ရခိုင်ပြည်နယ် စည်ပင် သာယာ ရေးဝန်ကြီး ဦးဝင်းမြင့်နှင့် တွေ့ဆုံစဉ်



တောင်ကုတ်မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တွေ့ဆုံစဉ်

ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ

(မှတ်ချက်။ ။ဤဆောင်းပါးများတွင်ပါဝင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည် ဆောင်းပါးရှင် များ၏ ကိုယ်ပိုင်ယူဆချက်များသာဖြစ်ပြီး Scholar Institute ၏ အာဘော်များမဟုတ်ကြောင်းသိစေ အပ်ပါသည်။)

"နယူးယောက်မြို့ တော်ရဲ့ လမ်းပေါ်နေ လူနေမှုဘဝမှ ဟားဗတ်စ် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိလာသူ တစ်ယောက်"

သန်းအိန္ဒယ



သူမနာမည်ကတော့ လစ်မော်ရယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူမဟာ နယူး ယောက် မြို့ ရဲ့ ဆင်ခြေဖုံး ရပ်ကွက်မှာ ရှိတဲ့ အင်မတန် ညစ် ပတ် နံစော် လှတဲ့ တိုက်ခန်းငယ်လေးမှာ သူမရဲ့ ညီမလေး၊ မူး ယစ်ဆေးဝါးစွဲနေတဲ့ မိဘနှစ်ပါးနှင့် အတူ နေထိုင် ပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ သူမအသက် ကတော့

ကိုးနှစ် အရွယ်ပဲ ရှိပါသေး တယ်။ သူမဟာ သူမ ရဲ့ မိသားစု နေ့စဉ်ပုံမှန် စားသုံးရန် အတွက် လှည့် လည် အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ သူမရဲ့ လုပ်အားခ ကြောင့် ရရှိလာတဲ့ အကျိုးအမြတ်ဟာ သူမ တို့ မိသားစု အ တွက် နေ့စဉ် အစားအစာ ဖူလုံမှုပင် ဖြစ်ပါတယ်။ သူမတို့ ၏ ထမင်းစားပွဲခံသည်ပင်လျှင် သူ့ မိဘနှစ်ပါးအတွက် ဆေး ခြောက်ရှုရာ နေရာ လည်း ဖြစ်သွားပါတယ်။

သူမအသက် တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်မှာ ကျောင်းတက် ရန် အခွင့်အလမ်းမှာ နည်းပါးလာပြီး ညဘက်များမှာ ဆိုလျှင် ပန်းခြံထဲ မှာ ရှိတဲ့ ထိုင်ခုံ မှာ အိပ်ခြင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ မြေအောက် လမ်း၊ ဒါမှမဟုတ် သူမသူငယ်ချင်း ရဲ့ မိဘတွေ အိမ်မှာ လိုက်အိပ်ရင်းဖြင့်သော် လည်းကောင်း ည တစ်ညကိုရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်ရပါတယ်။

သူမအမေဟာ AIDS ရောဂါနှင့် သေဆုံးသွား ရပြီးနောက်မှာ သူမ အဖေဟာလည်း ဒုက္ခသည် စခန်းတစ်ခုကို ပြောင်းရွှေ့ သွားပါတယ်။

သူမအသက်နှစ်ဆယ်မှာတော့သူမဟာ ဟား ဗတ်စ် တက္က သိုလ်ရဲ့ ကျောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ လစ် ရဲ့ ဘဝကတော့ တကယ့်ဘဝထဲမှာ ရှိတဲ့ စင်ဒရဲလားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူမဘဝမှာတော့ ပုံပြင်ထဲက စင်ဒရဲလားလေးလို ဖန်ဆင်းရှင် နတ် သမီး မရှိပါဘူး။ ဖန်ဖိနပ်လေးလည်း မရှိပါဘူး။ မြင်းဖြူကတဲ့ ရထားလုံးလည်း မရှိပါဘူး။ မှော်ကြိမ် လုံး လည်း မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် သူမမှာရှိတဲ့ အိမ်နီး ချင်းကောင်း တစ် ယောက်က စွယ်စုံကျမ်း ဟောင်း တစ်အုပ် သူမကို လက်ဆောင် ပေးပြီးတဲ့နောက်မှာ သူမဟာ အဲဒီစာအုပ်ကို ဖွဲ့နွဲ့ ကြီးစွာနှင့် ဖတ်ပါ တော့တယ်။ အဲဒီနောက် သူမအနေနှင့် ဘော်စ

တွန် ပညာရေးခရီးကနေ ဟားဗတ် တက္ကသိုလ် ကျောင်းဝင်းသို့ တိုင် လျှောက်လှမ်း လာနိုင်ခဲ့ ပါ တယ်။ သူမရဲ့ ဆရာမတစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ ပဒ်ရီ ပိုနီနာ ကတော့ သူမရဲ့ ပြင်းပြတဲ့ ဆန္ဒအား မှတ်ချက် ပြုပုံမှာ “လစ် ကတော့ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ကို တက်ချင်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ဖြစ်နိုင်ဖို့ အလားအလာ သိပ်မရှိ ပေမယ့်လို့ သူမအတွက်ကတော့ အခု အချိန်မှာ ဖြစ်နိုင်ဖို့ များပါတယ်” ဟု ပြောဆို သွား ပါတယ်။

လစ် အနေနှင့် သူမအမေရဲ့ ထင်းရှူးခေါင်းတလား မြေချပြီး နောက်မှာ သူမ၏ အတွေးအခေါ် များ လည်း ပြောင်းလဲခဲ့ရပါ တယ်။ သူမ အနေနှင့် မည်သည့် ရက်တစ်ရက်ကိုမှ အဆုံးရှုံး မခံ လို တော့ပေ။ လူ့ အခွင့်အရေးမီဒီယာ မှ ထုတ်လွှင့် သည့် ရုပ်ရှင်တွင် သူမ ပြောခဲ့သည်မှာ “ကျွန်မ အတွက် အချိန်တွေ ဟာ အကန့် အသတ်ရှိတယ် ဆိုတာ သိလာတယ်။ ဒါကို လက် ကိုင်ထားခြင်းဖြင့် ကျွန်မဘဝရဲ့ အချိန်ဖြုန်းတီးမှုတွေကိုလည်း အဆုံး သတ်ရတော့မယ်။ ကျွန်မ ကျောင်းတက်ဖို့ လို အပ်တယ် လို့ ပြောဖူးပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကျွန် မမှာ တိမ်မြုပ်နေတဲ့ အလားအလာ ကောင်း တွေ ရှိတယ်။ ရှေ့ ဆက် ဘယ်လို ဖြစ်လာ မလဲပေါ့။”

သူမ အထက်တန်းအောင်မြင်ပြီးနောက်မှာ လစ်ရဲ့ ဆရာမ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်၊ ကျောင်း၏ တွဲဖက် ဒါရိုက်တာ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော ပဒ်ရီပိုနီနာ က “သူမဟာ ကျောင်းမှာ ရှိတဲ့ စာတော် တွဲ ကျောင်း သား တွေ အားလုံးထဲက တကယ့်ကို အထူး ချွန် ဆုံး ကျောင်းသား တစ်ယောက်ပါပဲ။ သူမဟာ သူမ သွားနေတဲ့ ပညာရေးခရီး လမ်းကြောင်းကို ကောင်း ကောင်း ထိန်းကျောင်း နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်မ ကတော့ သူမ ဒီလို လုပ်ဆောင်နိုင်တာဟာ သူမ အောင်မြင်

မှု တွေရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုလို့ တွေးပါ တယ်” ဟု ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် *The Boston Globe* (American Daily Newspaper) နှင့် တွေ့ ဆုံစဉ် ပြော ကြားသွားပါတယ်။ ဆရာမ ပဒ်ရီပိုနီနာ ဟာ လစ် ကျောင်း တက်ခွင့်ရဖို့ အတွက် အဓိက ထောက်ခံ ခွင့်ပြု ပေးခဲ့သူ တစ်ဦး လည်း ဖြစ်ပါ တယ်။

လစ် အနေဖြင့် ဟားဗတ်ကျောင်း တွင် ခြေချ နိုင်သော်လည်း သူမအတွက် အဓိက ပြဿနာ တစ်ရပ် မှာ ငွေကြေး အဆင် မပြေမှု ဟူသော အဟန့် အတားတစ်ခု ရှိနေပါတယ်။ သူမဟာ သူမရဲ့ လိုအပ်တဲ့ ကျောင်းစရိတ်တွေ အတွက် ပညာသင် ထောက်ပံ့ကြေးပေးတဲ့ အဖွဲ့ တွေနှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာတော့ သူမ ဟာ *New York Times* က ချီးမြှင့်တဲ့ ပညာသင် ထောက်ပံ့ကြေးဆု ကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ တစ် ချိန်တုန်း က နယူးယောက်မြို့ မှ အိုးအိမ်မဲ့ မိန်းကလေး တစ်ဦး ဟာ ခုချိန်မှာတော့ ဟားဗတ် တက္ကသိုလ် မှာ ပညာသင်ယူ နိုင်ဖို့ အတွက် အခွင့်အလမ်း ကောင်းတွေ ရရှိခဲ့ပါပြီ။

လစ်ရဲ့ ဘဝဇာတ်လမ်းမှာ မည်သည့် မှော်လက် နက် အစွမ်း မပါပါဘူး။

လစ်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်၊ စိတ်ရှည် သည်းခံမှု နှင့် သူမရဲ့ ယုံကြည်ချက်တွေသည် သာလျှင် သူမ ဘဝကံကြမ္မာကို လှည့် ပြောင်း ပေးနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ခုတော့ လစ် ဟာ သူမ နည်းတူ အခက်အခဲ ရှိနေသော တစ်ခြားသူများအား ကူညီမှု ပေးနိုင်ရန် ယုံကြည်ချက်တို့ ရှိနေပေပြီ။ သူမဟာ နိုင်ငံတစ် ဝှမ်း သို့ သွားရောက်၍ သူမ၏ ဘဝ လမ်းကြောင်းဖော်ဆောင်မှု ဟောပြောခြင်း တို့ အား တက် တက်ကြွကြွ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါ

တယ်။ သူမအနေဖြင့် စာသင်ကျောင်းတွေမှာ သူမ ဘဝ ဇာတ်ခုံကို ပြောပြရာ၌ လူငယ်၊ လူရွယ်များ အနေဖြင့် မိမိတို့ ဘဝအား မည်သို့ ထုဆစ်မည်ကို လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ တွေး ထင်ထားသော ဘဝ လမ်းကြောင်း နှင့် လက်တွေ့ ဘဝ၌ မိမိ တို့ အနာဂတ် အတွက် မည်သို့ သော ထိန်းချုပ်မှု များ ရှိသည် ကိုလည်းကောင်း တွေးတော ဝေဖန် ဆန်းစစ် နိုင်အောင် ပြော ဟောလေ့ ရှိပါတယ်။

တကယ်လို့ များ ကိုယ်က အချိန်တစ်ခု ပေါ်မှာ ရပ်တန့် လိုက်ပြီဆိုရင် သူ့ရဲ့အရှေ့မှာ ဒီထက် ကောင်းသော အခြေအနေ တစ်ရပ်က စောင့်နေ လျက် ရှိသည် ကို ယုံကြည်ရန်လိုကြောင်း၊ ဒါမှ မဟုတ် ကိုယ်မည်သည်ကို လုပ်ကိုင်နိုင်သည်ကို စိတ်ဝင်စားမှု ရှိရန်လိုကြောင်းတို့ကို သူမအနေဖြင့် ပြောလေ့ ရှိပါတယ်။

“မင်းအနားမှာရှိတဲ့ မင်းထက် ပိုလုပ်နိုင်တယ် လို့ ထင်နေတဲ့ တစ်ခြားသူတွေကို မင်း မကြည့် ပါနဲ့။ စိတ်ထဲမှာ ထည့်မထား ပါနဲ့။ မင်းလုပ် နိုင်တာ ထက် သူတို့တွေ ပို မလုပ်နိုင်ပါဘူး။”
လစ်မော်ရယ်

လစ်မော်ရယ်ရဲ့ဘဝဇာတ်ကြောင်းကမျှော်လင့်ချက် နှင့်ဘဝလမ်းကြောင်း အကောင် အထည် ဖော်စွမ်း နိုင်မှုတို့ကို ပေးစွမ်းပါ တယ်။ သူမ က “မင်းဘဝ အတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော ယုံ ကြည်ခိုင်မာ မူဟာ မင်းကိုယ်မင်း ယုံကြည်ခိုင်မာမှုပင် ဖြစ်ပါ တယ်” လို့ အမြဲ ရည်ညွှန်းပြောပြလျက်ရှိပါတယ်။

Ref:

Lifetime: What are you up to now?

Murray: I'm doing speaking engagements. I've been telling my story to different audiences. If I'm in a corporate setting, it's all about determination and fortitude. My favorite place to go is classrooms, especially high schools where I can just be honest and say, "Look, it's hard _ it takes some of this and watch out for that and no one is perfect but this is what I've learned." Also, I want to finish college and to take a lot of film courses. Maybe graduate school. I very much want to live up to anything. I just want to pursue my interests and put myself out there and see where life takes me.

Sources:

<http://www.mylifetime.com/movies/homeless-harvard/interviews>

(မှတ်ချက်။ ။ ဤဆောင်းပါးအား စာရေးသူမှ သက်ဝေမှု၊ ကလောင်အမည် ဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် တွင်thaneinwe.blogspot.com ၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။)

.....*

"လူနည်းစု အခွင့်အရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး မတူပါ"

ဟောမာန်ဦး

ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ -၂၁ ရာစု
ပင်လုံ တတိယအကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ကို
NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသား



လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ များနှင့် လက်မှတ် ထိုးထား
ခြင်း မရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများပါ စုံလင်စွာ တက်
ရောက်ခဲ့ကြသည် ဖြစ်သော်လည်း အရေးပါသည့်
ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာ တစ်ခုဖြစ်သည့်
တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးကိစ္စအား ထည့်သွင်း
ဆွေးနွေးခွင့် မရခဲ့ကြ။ ယခုတစ်ကြိမ် အစည်း
အဝေး အနေဖြင့် နိုင်ငံ၏ ရည်လျားသည့်
လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခ၏ အဓိက အရင်း အမြစ်
တစ်ခု ဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေး ကိစ္စ

ရပ်ကို ထည့်သွင်းဆွေး နွေးညှိနှိုင်းကြရန် အခွင့်
အရေးတစ်ခု နစ်နာသွားခဲ့ရပါသည်။

ညီလာခံ မတိုင်မီ ဇူလိုင်လ ၄ ရက် မှ ၆ ရက် ထိ
ပြုလုပ်ခဲ့သည့် UPDJC အစည်းဝေးတွင် ဤ
အကြောင်း အရာ ကိစ္စရပ်အား ငြိမ်းချမ်းရေး
ညီလာခံ ၏ နိုင်ငံရေးကဏ္ဍ ခေါင်းစဉ် အောက်၌
ထည့်သွင်း ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။
သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု နှင့် အခြား
လူနည်းစု ဆိုသည့် ဝေါဟာရ တို့အပေါ် အဓိပ္ပါယ်
ဖွင့်ဆိုမှု၊ အပိုင်း၌ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေး
ငြင်းခုံ ခဲ့ရသည့် အခြေအနေကြောင့်
ညီလာခံတွင် ထည့်သွင်း ဆွေးနွေးခြင်းမပြုဖို့
ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း သမ္မတရုံး ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ
ဦးဇော်ဌေး ၏ ဖြေကြားချက်မှ တစ်ဆင့်
သိခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့်
နိုင်ငံရေးကဏ္ဍအောက်တွင်ကျား၊မ တန်းတူ
ညီမျှ ရေး ကိစ္စတစ်ခုသာ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူနည်းစု နှင့်
တိုင်းရင်းသား အုပ်စု နှစ်ခု တို့၏
မတူကွဲပြားသည့် အခွင့်အရေး သဘောသဘာဝကို
နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့် အရေး ဥပဒေ နှင့်
စံနှုန်းများရှုထောင့် မှ ဆွေး နွေးပါမည်။

နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေနှင့် စံနှုန်းများ
အရဆိုလျှင် လူနည်းစု နဲ့ တိုင်းရင်းသား အုပ်စု
နှစ်မျိုးတို့ ဟာ ကွဲပြားမှုရှိသလို ၎င်းတို့၏ အခွင့်
အရေးများမှာ လည်း ကွဲပြားခြားနားသည့် သဘော
သဘာဝများကို တွေ့ရှိရသည်။ လူနည်းစု နှင့်

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက် များမှာ တူညီမှု မရှိကြပါ။ လူနည်းစု များ၏ အခွင့်အရေး များဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း ဟူ၍ ကြေညာစာတမ်းနှစ်မျိုး သီးခြား ရှိကြပါသည်။

လူနည်းစုများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာ စာတမ်းကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ မှ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် သဘောတူချက် မှတ်ခဲ့ကြသည်။ Declaration on the rights of persons belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities ဖြစ်သည်။ အမျိုးသား (သို့) လူမျိုးစုဆိုင်ရာ ၊ ဘာသာရေး နှင့် ဘာသာ စကားဆိုင်ရာ လူနည်းစု ဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း ဟု ဘာသာပြန်ဆိုလျှင် သင့်မြတ်မည် ထင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းအရ လူနည်း စုများ ကို သတ်မှတ်ရာတွင် လူမျိုးစု ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေး နှင့် ဘာသာစကား စသည့် လက္ခဏာ များအပေါ် အခြေခံ၍ သတ်မှတ် သည် ကိုတွေ့ရသည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့် အုပ်စု များ အနေဖြင့် လူနည်းစု ဖြစ်ကြောင်း ၊ မဖြစ် ကြောင်း ကို နိုင်ငံတကာ မှ အားလုံးလက်ခံ သဘော တူ သည့် တစ်ခုတည်းသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ဆိုချက် ကနေ ထိ မရှိသေးပါ။ သို့ရာတွင် ကုလ သမဂ္ဂအနေဖြင့် လူနည်းစု ဝေါဟာရနှင့် ပတ်သက် လျှင် အဆိုပါ ကြေညာစာတမ်း၏ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့် ဆိုချက်ကို ရည်ညွှန်းကိုးကားလေ့ ရှိပါသည်။

လူနည်း စု အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း မှာ တိုတောင်းလျက် အပိုဒ် (၉) ပိုဒ် သာပါဝင်ပြီး လူနည်းစု တို့၏ တည်ရှိမှု နှင့် ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာ စကား၊ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာ များ ကို အသိအမှတ်ပြု အကာ အကွယ် ပေးရန်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ မပြုရန်၊ လူနည်းစု များနှင့် ပတ် သက်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့် ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို အလေး ပေး ပြဌာန်းထားပါသည်။

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း (Declaration on the rights of Indigenous Peoples) ကို ကုလသမဂ္ဂ အထွေ ထွေညီလာခံမှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုပြ ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လူနည်းစုများ၏ အခွင့် အရေး များဆိုင်ရာ ကြေညာ စာတမ်း အတည်ပြုပြီး ၁၅ နှစ် ခန့် ကြာပြီးနောက် ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ Indigenous peoples ကို ဌာနေတိုင်းရင်းသား ဟု ဘာသာပြန်သည် များလည်းရှိပါသည်။ စာရေးသူ အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား ဟု ဘာသာပြန်ဆိုပါမည်။

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများဆိုသည်မှာ ကိုလိုနီခေတ် မတိုင်မီ (သို့) နိုင်ငံနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်မှု မပြုမီ ကပင် မှီတင်းနေထိုင် လာခဲ့ကြသည့် လူမျိုးများမှ ဆင်းသက်လာသည့် မျိုးဆက် များကိုဆိုလိုသည်။ သူတို့တွင် ကွဲပြားခြားနားသည့် လူမှုရေးစီးပွားရေး နှင့် နိုင်ငံရေး စနစ်များ၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ယုံကြည်မှုများ ရှိကြပြီး ယင်းသွင်ပြင် လက္ခဏာ များ ကို ထိန်းသိမ်း ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒရှိကြသည်။ တိုင်းရင်းသား

လူမျိုးများတွင် သူတို့၏ ဘိုးဘွားစဉ်ဆက် နယ်မြေများ နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ အပေါ်တွင် ခိုင်မာသည့် ငြိတွယ်မှု ကိုလည်းတွေ့ရှိရသည်။ သူတို့ ကိုယ် သူတို့ တိုင်းရင်းသားများအဖြစ် သတ်မှတ်ခံယူကြသူများဖြစ်ကြသည်။

သို့ရာတွင် လူနည်းစု ကိစ္စမှာ ကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက် နှင့်ပတ်သက်၍ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ သဘောတူ လက်ခံထားသည့် တစ်ခုတည်းသော အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက် မရှိသေးပါ။ သို့ရာတွင် အထက်ပါ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်မှာ အများဆုံးလက်ခံ ကျင့်သုံးသည့် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဤအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကိုကြည့်လျှင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု တို့မှာ သူတို့၏ ဘိုးဘွားစဉ်ဆက် နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု ၊ သဘာဝ သယံဇာတ အရင်းအမြစ် တို့နှင့် ခွဲခြားမရသည့် ဆက်စပ်မှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု နယ်နိမိတ် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတို့ကို တိုင်းရင်းသား တို့၏ ရပိုင်ခွင့်များအဖြစ် ကြေညာ စာတမ်းတွင် ရှင်းလင်းစွာ ပြဌာန်းထားပြီး ဤ ရပိုင် ခွင့်များ အတွက် အကာအကွယ်များစွာ ပြဌာန်းပါရှိသည်။ လူနည်းစု ကြေညာစာတမ်းတွင် ဤအချက် များ ပြဌာန်းထားခြင်းမရှိပေ။

ဤနေရာတွင် တစ်ခုထည့်ပြောချင်သည်မှာ ရခိုင်ပြည် နယ် မြောက် ပိုင်း ဘင်္ဂလီများ အခွင့်အရေး လှုပ်ရှား သူများအနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာ အမည်နာမ တောင်းဆိုမှုများသည် လူနည်းစု ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးတောင်းဆိုမှုထက် ကျော်လွန်၍ တိုင်းရင်း

သားဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအား အလေးပေး တောင်းဆိုမှု အဖြစ်သုံးသပ်လျှင်မှားမည် မဟုတ်ပါ။

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်း မှာ ပိုမိုရှည်လျားပြီး အပိုဒ် (၄၆) ပိုဒ် အထိဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤကြေညာစာတမ်း နှစ်ခု၏ အကွာရာကျသည့် ကွဲပြားခြားနားမှု နောက်တစ်ခုမှာ ကိုယ် ကြမ္မာ ကိုယ် ဖန်တီးဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် (right to self-determination) ဖြစ်သည်။ ဤအခွင့်အရေးအား တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း တွင်သာ အသိအမှတ်ပြု ပြဌာန်း ထားပါသည်။ လူနည်းစု အခွင့်အရေး ကြေညာ စာတမ်း တွင် ဤအခွင့်အရေးအား သတ်မှတ် ပြဌာန်း ထားခြင်း မရှိပါချေ။

အဆိုပါ ကိုယ် ကြမ္မာ ကိုယ် ဖန်တီး ဆုံးဖြတ် ပိုင်ခွင့်အရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနေဖြင့် သူတို့၏ နိုင်ငံရေး ပုံစံ အခြေအနေ၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ ကို လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိ သည် ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဤအခွင့်အရေးအား ကျင့်သုံး အကောင် အထည် ဖော်ရာတွင် ကိုယ်ပိုင် ပြဌာန်းအုပ်ချုပ်ခွင့် (autonomy) အခွင့်အရေး ရှိ ကြောင်းလည်း ပြဌာန်းထားပါသည်။

အထက်ပါ ဆွေးနွေးချက်များကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ နှင့် အခြားလူနည်းစုများ

၏ အခွင့်အရေး သဘောသဘာဝများမှာ များစွာ ကွဲပြားမှု ရှိသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည့် အလျောက် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့် အရေး ဥပဒေ နှင့် စံနှုန်းများကို လေးစားလိုက်နာရန်၊ အကာအကွယ်ပေးရန်နှင့် ဖြည့်ဆည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန် ဝတ္တရားများရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အချို့ သော နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ်များ ကို သဘောတူ လက်ခံ ထား သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။

ထိုလူ့အခွင့်အရေး သဘောတူ စာချုပ်များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights) စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခွင့် အရေး များဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ သဘောတူ စာချုပ် ကို ၂၀၁၇ နှစ်တွင် အကောင် အထည် ဖော် လိုက်နာ ကျင့် သုံးရန် အတည်ပြုလက်ခံ ခဲ့ပါသည်။ တိုင်းရင်းသား တို့၏ အခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သည့် ကိုယ် ကြံ့ကိုယ် ဖန်တီးဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်သည် ဤစာချုပ်တွင် ပါရှိသည့် ပြဌာန်းချက်တစ်ခု လည်းဖြစ်သည်။

နိဂုံးချုပ်ဆိုရလျှင် လူနည်းစု နှင့် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးကိစ္စများကို တတိယ အကြိမ်မြောက် ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ အစည်းဝေး၌ ဆွေးနွေး ခွင့်ကို လက်လွှတ်ခဲ့ကြရပါပြီ။ သို့ရာတွင် UPDJC အနေဖြင့် နောက်လာမည့် ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ

အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့် အခါ လူနည်းစု နှင့် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးများကို ထည့်သွင်း ဆွေးကြမည် ဆိုပါက နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေ နှင့် စံနှုန်းများဖြစ်သည့် လူနည်းစု ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း နှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း တို့ကို ကိုးကားထည့်သွင်းစဉ်းစား ရန်လိုအပ် ကြောင်း ရှုမြင်မိပါသည်။

(ဦးဟောမန်ဦးသည် လူ့အခွင့်အရေး သုတေသီ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဗြိတိန်နိုင်ငံ Essex တက္ကသိုလ်တွင် Master in Theory and Practice of Human Rights ဘာသာရပ်ကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။)

မှတ်ချက်။ ။ဤဆောင်းပါးအား ဇူလိုင် (၂၄) ၂၀၁၈ ရက်စွဲဖြင့် ဧရာဝတီ သတင်းမီဒီယာတွင် လူ့အခွင့်အရေးကဏ္ဍ၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

.....*

"အသက်ဖြင့်အနိုင်ကျင့်ခြင်း"

(သို့) လူကြီး၊ လူငယ်ပြဿနာ"

ပိုးချေ



အသက်ဖြင့် အနိုင်ကျင့်ခြင်းလို့ ဆိုရလျှင် တစ်နည်းအားဖြင့် လူကြီး၊ လူငယ်ပြဿနာ လို့ လည်း ပြောလိုရနိုင်ပါသည်။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မိဘများ၏ အဆုံးအမ စကားများထဲတွင် ပြောလေ့ ပြောထ ရှိသည့် "လူကြီးစကားဆိုလျှင် နားထောင်ရမည်၊ လူကြီးကိုပြန်၍ မပြောရ၊ လူကြီးကပိုသိ၍ ပြောခြင်း ဖြစ်သည်" အစရှိသည့် ချိန်ခွင် တစ်ဖက် စောင်း စကားလုံးများဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ လူမှုဘဝများတွင် လူကြီးဆိုသော ဝေါဟာရသည် လွှမ်းမိုးခြင်း ခံခဲ့ကြ ရသည်။ ထိုအချိန်ကတော့ လူကြီးဆိုသူ သည် မိမိထက် အသက်ကြီးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ထက် ပို၍သိသောသူများ ဖြစ်လိမ့်မည် ဟု ခပ်သေးသေး ဦးနှောက်လေးဖြင့် စဉ်းစားကြည့်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ထိုသို့ဆိုပါလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသက် ၁၈နှစ်မှ ၃၅နှစ်အောက်များကို လူငယ်ဟု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ် ထားကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လူမှုပတ်ဝန်း

ကျင်တွင် အသက်အားဖြင့်သာ လူကြီးဖြစ်နေသော်လည်း အတွေးအခေါ် အယူအဆ များ မကြီးရင့်နိုင်သေးသော လူကြီးများလည်း များစွာရှိ နေပြန် သည်။ ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့လိုချင်သည်မှာ အသက်ကြီးလာ၍သာ လူကြီးနေရာကို ရထားကြသော ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ပိုလှုံ့နေသော သူများကိုသာ ပြောခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူကြီးလူငယ်ဆက်ဆံရေးကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် အကြောက်တရားများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို မြင်နိုင်ပေမည်။ ထိုသူသည် အသက်ကြီးနေ၍ ပြန်လည် ပြောဆို၍မရ၊ လူကြီးဖြစ်သောသူကို ပြန်ချေပ ပြောဆိုလျှင် ရိုင်းရာရောက်သည်။ ထိုသူသည် လူကြီးဖြစ်နေ၍ ကျွန်ုပ်တို့ထက် ပိုသိ ပိုတတ် ပိုလုပ်နိုင်သည် ဆိုသော မရေရာ မသေချာသည့် အဟန့်အတားများ ကန့်သတ်ချက်များကြားတွင် ရှင်သန် နေကြပါသည်။

ခလေးများ ကျောင်းနေစဉ် အရွယ်ကတည်းကပင် အသက်ဖြင့်အနိုင်ကျင့်ခြင်းကို ခံစားကြရသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်မှု အားနည်းသော ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုပိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာတွေးတောခွင့်များသည် အမှောင်ချခြင်း ခံထားခဲ့ရသည်။ စာသင်ခန်းထဲတွင်လည်း ဆရာမ သည် အမြဲမှန်သည် ဆရာမကို ပြန်လည်၍ မေးခွန်းမေးမည်ဆိုပါလျှင် ဆရာမထက် ပိုသိလေ သလား ပိုတတ်လေသလား ဆိုသည့် စကားလုံးများ ဖြင့် ငယ်ရွယ်စဉ် ခလေးများ၏ ကောင်းမွန်သော အလေ့အထတစ်ခုကို ချိုးနှိမ်ခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။ အတန်းထဲတွင် အရပ်ရှည်သောသူ

လူကောင် ထွားသောသူများသည်သာလျှင် အတန်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်ဟူသော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများဖြင့် အနိုင်ကျင့်ခြင်း ခံရပြန် သည်။ ဆရာမဆိုလျှင် မိမိထက် အသက်ကြီး၍ ပိုသိသည် ဆရာမကိုပြန်ပြောလျှင် ငရဲကြီးသည် ဟူသော ခပ်နံနံအတွေးများဖြင့်သာ ဖြတ်သန်း ခဲ့ ရ သော ငယ်ဘဝများ များစွာ ရှိခဲ့ဖူးကြ ပေလိမ့် မည်။

ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင်ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ် ကောင်း များဖြင့် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်များ ဆုံးဖြတ် ပိုင်ခွင့်များ မရှိသော လူငယ်များ၏ အနာဂတ်သည် လည်း လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်ရောက်သည့်အခါတွင် ထပ်မံစိန်ခေါ်မှုများရှိလာပြန်သည်။

များသောအားဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်များတွင် အသက် အရွယ်အားဖြင့်ကြီး၍သာ လူကြီး ဖြစ်နေသော သူများနှင့် ကြုံတွေ့ရသော လူငယ်များအဖို့ ရင်နာ စရာ ကောင်းလှပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချို့သော လုပ်ငန်းခွင်များတွင် အသက်ကြီး သောသူများသည် ကုမ္ပဏီ၏ ထိပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ နေရာများတွင် နေရာယူထားကြသည်။ ထိုနေရာ များသည်လည်း အချိန်ဆယ်စုနှစ်ကြာကြာ ခိုင်မာ သည့်အမြစ်များသဖွယ် ကုတ်တွယ်နေကြပါသည်။ နေရာကောင်းများကို လက်ဆင့်ကမ်းပေးရမည့်ကို မဆိုထားနှင့် နေရာလာလှမည်ကိုပင် စိုးရိမ် နေကြ သော အသက်ကြီး၍သာ လူကြီးဖြစ်လာသော သူများစွာရှိပါသည်။ ထိုသို့သော သူများသည် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း နောက်မှရောက်လာသော လူငယ်များ လူသစ်များအပေါ်တွင် လုပ်ငန်း ပိုင်း ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အသက်ဖြင့်

အနိုင်ကျင့်ခြင်းများစွာ တွေ့ရသည်။ တစ်ချို့သော နေရာများတွင် လုပ်ငန်းနှင့် မသက်ဆိုင်သည့် တောက်တို မယ်ရ အလုပ်များကိုပင် လူငယ်ဖြစ်၍ ပေါ့ပါးသည်။ ခိုင်းရကောင်းသည် ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ် များဖြင့် လူငယ်များအပေါ်တွင် လေး စားမှု မရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကိုလည်း တွေ့ မြင် နိုင်ပေသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် လေးစားမှု တန်ဖိုး ထားမှုများသည် အသက်အရွယ်နှင့် တိုင်းတာ၍ ထားရှိရမည့် အရာများပေလား? ငယ်ရွယ်စဉ် အတွေ့ကြုံကောင်းများကို ရှာဖွေနေကြသော လူငယ် များ သည် ထိုသို့သော အသက်ဖြင့် အနိုင်ကျင့်နေကြသော လူပတ်ဝန်းကျင်သို့သာ ရောက်ရှိသွားမည်ဆိုပါလျှင် ထိုသူတို့၏ အရည် အချင်းများသည် မည်သို့ဖြစ်သွားနိုင်မည်နည်း။? ခွဲခြားမှုများဖြင့် တောက်တိုမယ်ရ အဆင့်သို့ အလိုလိုစာရင်းသွင်းခြင်းခံရပေသည် လူကြီးများ၏ ကွမ်းဝယ် ဆေးလိပ်မီးညှို့အဆင့်လောက်သာ လူငယ်များတန်ဖိုးထားကြသည်ကိုလည်း မြန်မာ့ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းဝိုင်းတွင် တွေ့မြင် နေရပေသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် လူငယ်များကို မည်သည့်လောက်အလေးထားသည်များကို ကြည့် ချင်းအားဖြင့်လည်း ထိုနိုင်ငံ၏တိုးတက်ပုံများကို လေ့လာနိုင်ပေလိမ့်မည်။

အနာဂတ်လူငယ်များကို လက်ဆင့်ကမ်း လွှဲပြောင်း တာဝန် ပေးရမည့် လူကြီးများသည် နှစ်ပေါင်း ကြာရှည်စွာ ထိုင်လာခဲ့သည့် ခုံထက်ကပင် ဖယ် ပေးကြဖို့ ဝန်လေးနေကြသည်ကိုလည်း တွေ့မြင် ကြရပေမည်။ ထိုနေရာတွင် ထောက်ပြ ပြောဆို

ရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသည် အသက်ကြီးသော သူသာလျှင် ရာထူးကြီးများကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည်လော? နိုင်ငံတကာတွင် လူငယ်များ ထိပ်တန်းရောက်နေသော အချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံရှိ လူငယ်များသည်လည်း အခက်ခဲများအတား အဆီးများကြားမှ ဖောက်ထွက်နိုင်အောင် ကြိုးစားနေကြရသည်။

အသက်သာငယ်သောလည်း အသိပညာ မသေးငယ်လှ ဆိုသည်ကို လူကြီးများ သိမြင်နိုင်အောင် စွမ်းဆောင်ကြိုးစားနေကြသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်လာကြရပေမည်။ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ထိုသို့ အသက်ဖြင့် အနိုင်ကျင့်ခြင်းများသည် ဟိုအရင် ခေတ်ကာလများက ပို၍ များပြားသော်လည်း ယခုထိပင် မပြောင်းလဲချင်ကြသေးသော သူများကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်များတွင် တွေ့မြင်ကြရပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့သော သူများသည်ကား ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အကာသာရှိ၍ အနစ်မရှိသော အသီးများနှင့်သာ အလားတူပါပေလိမ့်မည် ဟုထင်မြင်မိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း နောင်တစ်ချိန် အသက် အရွယ်ကြီးလာသောအခါတွင် မိမိပတ်ဝန်းကျင် အတွက် အကျိုးရှိသော အသက်ကြီးခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်အောင် ကြိုးစား နေထိုင် ကြရပေမည်မဟုတ်ပါလော။

.....*

"ရေသန့် တစ်ဘူးရဲ့ မှတ်တမ်း"

ငြိမ်းအံ

မင်္ဂလာပါ ကျွန်တော် ရေသန့်ဘူး တစ်ဘူးပါ။ ခင်ဗျားတို့ အမြင်မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ သာမန် ရေသန့်ဘူးတစ်ဘူးပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ ခင်ဗျားတို့ အာသာ ပြေဖို့ အသုံးတော်ခံရတဲ့ ငွေရာဂဏန်းတန် ကျနော်ရဲ့အကြောင်းပြောချင်လို့ပါ။



ကျွန်တော့်ကို ရန်ကုန်မြို့စွန် တစ်နေရာက စက်ရုံကြီး တစ်ခုမှာ မွေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ အဖေနဲ့ အမေ ဆိုတာ မရှိဘူးဗျ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ကောင်ကြွက် အဲလေ.... တစ်ဘူး ရေသန့်တော့ မဟုတ်ဘူးဗျ။ ကျွန်တော်နဲ့ ပုံစံတူမွေးချင်းတွေမှ တစ်ပုံကြီး ရယ်...။

ကျွန်တော်တို့ ဒီလောကထဲ ရောက်ရောက်ချင်း ရက်ပိုင်းလောက်တော့ ဟိုပြောဒီပြော၊ အချင်းချင်း

စကြနောက်ကြ နဲ့ ပျော်စရာကြီးပေါ့ဗျာ။ ပြီးတော့ လောက ထုံးစံအရ ခွဲကြခွာကြရတာပေါ့။ အဲဒီ နေ့က စပြီး လောကဓံကို ကျွန်တော် စပြီး ခံစားရ တော့တာပါပဲ။

စက်ရုံကနေ ကျွန်တော်တို့ကို ကားကြီးကြီးနဲ့ တင်သွားတယ်။ ရေသန့်ဘူး တစ်ဘူး အဖြစ် ဖြစ်တည် လာကတည်းက ပထမဆုံး ကားစီးရတာဆိုတော့ ကျွန်တော့်နှယ်ပျော်လိုက်တဲ့ ဖြစ်ခြင်း။ ပိုင်ရှင်အသစ်တွေဆီ ရောက်တော့မယ် ၊ လူသားတွေရဲ့ လောက နဲ့ ထိတွေ့ရတော့မေ ဆိုပြီး တွေးတွေး ပျော်လိုက်ရတာဗျာ။ နောက်တော့ ကျွန်တော်ဟာ ကုန်စုံဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို ရောက်သွားတယ်။ နယ်မြေ အသစ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် အသစ်ပေမဲ့ ကျွန်တော် အထီးမကျန်ရပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အနားမှာ ကျွန်တော်နဲ့ ဘဝတူ မျို နွယ်တူတွေ အများကြီးပဲ။ သိတဲ့အတိုင်း ပျော်ပျော်ပါးပါးနဲ့ ကျွန်တော် တို့ကို လာဝယ်မဲ့ သခင်အသစ်ကို စောင့်ကြ ရတယ်ပေါ့ဗျာ။ **“တော်ရာမှာ ပျော်အောင်နေကြရတဲ့ အမောင် ရေသန့်ဘူး ဘဝရယ်ပါ။ ”**

ဒီလိုနဲ့ နာရီတွေတဖြည်းဖြည်းမြန်သွားလိုက်တာ တစ်နေ့ပြီး တစ်နေ့ကုန်လာတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ အတူ စက်ရုံကနေ ထွက်လာကြတဲ့ ရဲဘော် ရဲဖက်တွေ သိပ်မကျန်တော့ဘူးဗျာ ။ ကျွန်တော်တို့ဆီကို ကျွန်တော်တို့ထက် ဝါနတဲ့ ရေသန့်ဘူးလေး တွေ တော့ရောက်လာကြတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်လည်း အရောင်းထွက်ချင်လှပြီ၊ လူတွေရဲ့အာသာဆန္ဒကို အတိုင်းအတာတစ်ခုထိဖြည့်ဆည်းနိုင်တဲ့ ရေသန့်

ဘူးကောင်း ရေသန့်ဘူးမြတ်တစ်ဘူး ဖြစ်ချင်လှပြီဗျာ ။ ဒီကုန်စုံဆိုင်မှာပဲ ထိုင်နေရတာ ပျင်းလာပြီလေ...။ တိုတောင်းလှတဲ့ ရေသန့်ဘူး ဘဝလေးထဲမှာ အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ရှင်သန်ချင်တယ်ဗျာ...။

ဝမ်းသာစရာပဲဗျာ။ အသက် ၁၄ နှစ်လောက်အရွယ် ကောင်လေး တစ်ယောက် ရောက်လာပြီး ကျွန်တော် တို့ကို လာဝယ်သွားတယ်။ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းတော်မဟုတ်ဘူးပေါ့။

ကျွန်တော့်ဘော်ဒါ ၂ ကောင်ရယ် ၊ ၇။ နီယာ ရေသန့်ဘူး ၃ ကောင်ရယ် ဆိုတော့ စုစုပေါင်း ၆ယောက် အဲလေ... ၆ ဘူးပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ကို ဘာအတွက် လာဝယ်တာလဲ ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ဂရုမစိုက်အားဘူးဗျာ ၊ ဂရုစိုက်ခွင့်လည်း မရှိတာကိုး။ ထားရာနေ စေရာသွားရတဲ့ ရေသန့်ဘူး ဘဝပေါ့ဗျာ ဟဲ့ဟဲ့...။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့ အိပ်မက်တွေ အကောင်အထည်ဖော်ရတော့မေဆိုတဲ့ အသိနဲ့ ကျွန်တော် တို့တွေ ပျော်နေခဲ့ကြတာဗျာ ။

အံ့မယ် ကျွန်တော်တို့ ပိုင်ရှင်အသစ်က အသက်သာ ၁၄ နှစ်လောက်ပဲရှိတာဗျာ ပိုက်ဆံ ရှာ နေပြီ တဲ့ ဗျို့။ လူသားတွေ တစ်နေရာနဲ့ တစ်နေရာသွားတဲ့ နေရာမှာ သုံးတဲ့ ဘက်စ်ကားတွေပေါ်မှာ ကွမ်းယာတွေ၊ ရေသန့်တွေရောင်းပြီး ပိုက်ဆံရှာတာတဲ့။ စက်ရုံက ထွက်လာကတည်းက ကားစီးရတာကို အရသာ တွေနေတာ အခုထပ်ပြီး ဘက်စ်ကား ဆိုတာကြီး ထပ်စီးရမယ်ဆိုတော့ ရင်ခုန် လိုက်ရတာဗျာ။

ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့ပိုင်ရှင်က ဘက်စုံကားတွေ ပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ကို လိုက်ရောင်းပါလေရော။ ဟိုလူဝယ်နီးနီး ဒီလူဝယ်နီးနီးနဲ့ တစ်ငြိမ့်ငြိမ့် သွားနေတဲ့ ဘက်စုံကားပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့အုပ်စု ဇိမ်ကျနေကြတာပေါ့ဗျာ။ ဇိမ်ကျဆို ကျွန်တော့် ပိုင်ရှင်လေးက သူ့ဘေးလွယ်အိတ်ထဲ ကျွန်တော်တို့ကို စုပြုံထည့်ပြီး လွယ်ထားတာကိုး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က အပေါ်ဆုံးကဆိုတော့ ဘက်စုံကားပေါ်က ပတ်ဝန်းကျင် အနေအထားကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်နေရတာကိုး။

ဟော... နောက်ဆုံးခုံက အကိုတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ပိုင်ရှင်ကို လှမ်းခေါ်လိုက်တယ်။ အံ့မယ် ကျွန်တော် ပိုးစိုးပက်စက် ရင်ခုန်သွားတာဗျာ ။ ကျွန်တော့်ကို ဝယ်ပါစေဆိုပြီး ကြိတ်ဆုတောင်းနေတော့တာ။ နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော့် ဆန္ဒပြည့်သွားပြီဗျာ.... ။ ကျွန်တော်ဖြစ်ချင်တဲ့ လူတွေရဲ့ ရေငတ်တဲ့အာသာဆန္ဒကို ဖြည့်ပေးနိုင်မဲ့ ရေသန့်ဘူးကောင်း ရေသန့်ဘူးမြတ် ဖြစ်တော့မယ်။

“ဖောက်”... “ဂလု”....

ကျွန်တော့်ပိုင်ရှင်အသစ်က ကျွန်တော့်ကို အဖုံး ဖွင့်ပြီး တစ်ဝိုက်သောက် လိုက်တယ်ဗျာ။ ရေရေလည်လည် ကောင်းတဲ့ ခံစားမှုဗျာ...။ ရေအသက်တစ်မနက် လို့တောင် လူတွေမှာ ဆိုရိုးရှိတယ်ဆိုတာပဲ။ ဆိုတော့ အခုလို သူတို့ဆန္ဒကို ဖြည့်ပေးလိုက်ရတာ ကျွန်တော့်အတွက် အတော်ကောင်းတဲ့ အတော်မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်ပေါ့ဗျာ။ နောက်ထပ်တစ်ဝိုက်... ခဏနေတော့ နောက်တစ်ဝိုက်.... ။

ဟာဗျာ.....ကျွန်တော် ပျော်လွန်းလို့ ပီတိ ဖြစ် လွန်းလို့ရူးသွားမတတ်ပဲဗျာ။ ဒီလိုနဲ့အချိန်တွေတစ် ဖြည်းဖြည်းကုန်လာတာနဲ့အမျှကျွန်တော်လည်းတစ်ဖြည်းဖြည်း ရေနည်း နည်းလာတော့တာပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော့်ပိုင်ရှင်ရဲ့ နောက်ဆုံး တစ်ဝိုက်သောက်လို့ အပြီးမှာကျွန်တော်ရဲ့မွန်မြတ်တဲ့တာဝန်ပြီးဆုံးသွားပြီပေါ့ဗျာ။

“ဝှစ်”.. “ဖက်”... ဟာဗျာ.... ရင်ထဲသိမ့်ခနဲ နဲ့ ဘာဖြစ်တာပါလိမ့်...။

“အား”..... ကျွန်တော့်တစ်ကိုယ်လုံး ကိုင်ပေါက်ခံရသလို နာနေတာပဲ။ အင်း... ဟုတ်တယ်.... ကျွန်တော် ကိုင်ပေါက်ခံလိုက်ရတယ်။ ကျွန်တော်အသိ ပြန် ဝင်လာချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ကားလမ်းဘေး တစ်နေရာမှာ နာကျင်စွာ လဲလှောင်းနေရပါပြီ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပိုင်ရှင်က သူ့ရဲ့ ဆန္ဒ ပြည့်ဝ သွားပြီး နောက်တော့ ကျွန်တော့်ကို အလိုမရှိတော့လို့ ကားပေါ်က လွှင့်ပစ်ခဲ့တာပါ။ ရုတ်တရက်ဆိုတော့ ကျွန်တော့်အပေါ် တာဝန်မဲ့တဲ့ ပိုင်ရှင်ကို ဒေါသ ထွက်မိ တော့တာပေါ့။

နောက်တော့လည်း ကျွန်တော့်ရဲ့ ရေသန့်ဘူးဆိုတဲ့ ဖြစ်တည်ခြင်းကိုပဲ ကျွန်တော်အပြစ်ပုံချရမလိုပါပဲ။ စက်ရုံကထွက်ကတည်းက ကားကြီး ပျော် ပျော်စီးပြီး ကုန်စုံဆိုင်မှာ မျိုးနွယ်တူ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ ပျော်ပျော် ပါးပါး နေခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်၊ ဘက်စုံကားပေါ်မှာ အရောင်းစားခံရပြီး လူတွေရဲ့ ဆန္ဒကို ဖြည့် ဆည်းနိုင်ခဲ့တဲ့ကျွန်တော်ဟာ အခုတော့ လမ်းဘေးမှာ စွန့်ပစ်ခံခဲ့ရပါပြီ။ ရေသန့်ဘူးကောင်း ရေသန့် ဘူး

မြတ် ဖြစ်ချင်ခဲ့တဲ့ကျွန်တော်ဟာ အခုတော့ ၁၀ နာ ခွဲရပြီပေါ့ဗျာ။ လောလောဆယ် တော့ ၁၀ပေး ကံတရားကြောင့် ဖြစ်ပျက်သမျှ အကောင်းချည်းလို့ တွေးပြီး ကယ်တင်ရှင် မျော်ရုံပဲပေါ့။

“ဝှစ်”... “ဗုန်း”..

“အား”....

နာပြန်ပြီဗျာ။ ခါးလည်ကဖြတ်ကန်ခံလိုက်ရတာ မနာပဲ နေမလားဗျာ ။ ကျွန်တော် မော့ကြည့် လိုက် တော့ လူသားတစ်ယောက် ကျွန်တော့်ကို ဖြတ် ကန် လိုက်တာပဲ။ သူသွားတဲ့ လမ်းမှာ ကိုးရိုး ကားရား လဲနေတဲ့ ကျွန်တော့်ကို အမြင်ကပ်ကပ်နဲ့ ဖြတ်ကန်လိုက်ပုံရတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လည်း သူတို့ လူတွေအချင်းချင်း မကျေနပ်တဲ့ ဒေါသ ကျွန် တော့် ဆီပုံကျလာတယ်လို့တောင်ထင်ရတယ်။

ကျွန်တော့်ခါးလည်ကနေ ပယ်ပယ်နယ်နယ် ဖြတ် ကန်လိုက်တာဗျာ ။ အင်းပေါ့... “ကုလားမနိုင် ရေသန့်ဘူးကို” မဲ ပြီပေါ့။

ဒီလူသားတွေနဲ့တော့ ခက်ပြီဗျာ။ ကျွန်တော့် တာဝန်လည်း ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။ ကျွန်တော်လိုချင်တဲ့ မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်လည်း ရခဲ့တယ်။ အခုလို စွန့်ပစ်ခံတာလည်း ခံရပြီးပြီဆိုတော့ လောကဓံ ကို ခံသင့်သလောက် ခံပြီးပါပြီဗျာ ။

ကျွန်တော်အေးအေးဆေးဆေးနားချင်ပြီ။ ကျွန်တော့် ၁၀ရဲ့ နေဝင်ချိန် ကို မပင်ပန်း ဖြတ်သန်းချင်ပြီဗျာ။

နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော်ပြုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ် အရပ် ရပ်ကြောင့်ထင်တယ်။ ကျွန်တော့် ဆန္ဒ ပြည့်ဝ

သွားပြီဗျာ။တာဝန်သိတတ်တဲ့လူသား တစ်ယောက် က ကျွန်တော့်ကို အမှိုက်ပုံး ထဲ ထည့်ပေးခဲ့တယ်။

အဲဒီမှာ ကျွန်တော့်မျိုးနွယ်တူတွေ နဲ့လည်း ပြန်တွေ့ ရတယ်ဗျာ ။ စက်ရုံကနေအထွက် ကျွန်တော်နဲ့ အတူ တူ ကားစီးခဲ့ကြတဲ့ မွေးချင်း တစ်ကောင် အဲလေ တစ်ဦးတောင်ပါသေး။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရေသန့်ဘူး ဆိုတဲ့ ဖြစ်တည်ခြင်း ၁၀မှာ ၁၁တွေပဲကြုံခဲ့ကြုံခဲ့ အခုလို ၁၀နေဝင်ချိန်ကျတော့ အမှိုက်ပုံး တစ်ခုမှာ မျိုးနွယ်တူတွေနဲ့ အေးဆေးစကားပြော အနားယူ ရတာ တကယ်ကောင်းပါတယ်။ ဒါဟာလည်း တာဝန်သိ လူသားတစ်ယောက်ရဲ့ ကျေးဇူး ကြောင့်ပါ။ ဒါပေမဲ့ဗျာ ကျွန်တော့်လို လမ်းဘေးမှာ စွန့်ပစ်ခံရတဲ့ ၁၀တူ ရေသန့်ဘူးတွေ ဘယ် လောက် တောင်ရှိနေဦးမလဲ မသိဘူးဗျာ။ သူတို့အတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်သလို တာဝန် သိတဲ့ လူသားကယ်တင်ရှင် အမြန်တွေ့ပါစေလို့ ဆုတောင်းပေးပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို အမှိုက်ပုံးဆီ ရောက်အောင်ကယ်ခဲ့တဲ့ လူသားကယ်တင်ရှင်လို လူမျိုးတွေပေါများပါစေဗျာ.....။

တကယ်တော့ကျွန်တော်တို့ ရေသန့်ဘူးတွေက ခင်ဗျားတို့အလိုဆန္ဒတွေကိုပျော်ပျော်ကြီး ဖြည့် ဆည်း ပေးကြတဲ့ ထားရာနေ ၊ စေရာသွား တွေပါ။

(မှတ်ချက် - ဤ စာစုသည် စာရေးသူ၏ အတွေး ထဲတွင် ထင်ရာမြင်ရာကို ရေးစပ်ထားခြင်းသာဖြစ်၍ အမှားပါခဲ့သော် စာရှုသူများအနေဖြင့် နားလည် ခွင့်လွှတ်ပေးကြပါရန်။)

.....*

“Political Economic Analysis

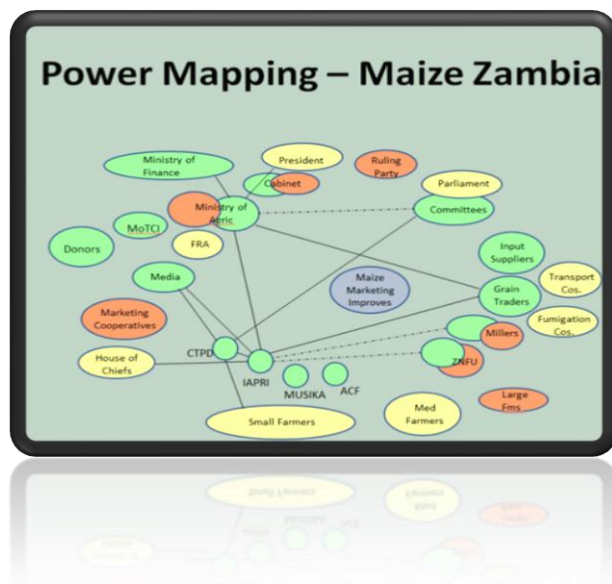
(သို့မဟုတ်)

စီမံချက်များ၏ အသက်သွေးကြော”

ကိုနီ (Akyab)

စီမံချက်များကို ဦးစီးဦးဆောင်ပြုနေကြသူများ အပါအဝင် စီမံချက်လုပ်ငန်းများ၏ ကိစ္စကြီးငယ်အသွယ်သွယ်တို့ကို Level အသီးသီး၌ တာဝန်ယူ လုပ်ကိုင်နေကြ သူများ အနေဖြင့် PEA (Political Economic Analysis) ဟု ဆိုသော သဘောတရား နှင့် ပတ်သက်ပြီး တီးမီခေါက်မီ သိရှိထားကြပြီး ဖြစ်ပေလိမ့် မည်။

သို့သော် အဆိုပါ PEA ၏ အသုံးဝင်ပုံနှင့် မည်ရွေ့မျှအထိအရေးပါအရာရောက်သည် ဆိုသည့်အချက်



ကိုကားကျနပ်တို့သည်တခါတရံ၌ မေ့လျော့ကောင်းမေ့ လျော့ နေမိတတ်ကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် PEA (Political Economic Analysis) ဟု ခေါ်ဆိုသော သဘော တရားများသည် စီမံချက်တစ်ခု၊ စီမံကိန်းတစ်ခု အောင်မြင်ရန် အတွက် အသက်သွေးကြောတမျှ အရေးပါ ကြောင်းကို အာဖရိကတိုက်ရှိ ဇမ်ဘီယာ နိုင်ငံ ၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော case study တစ်ခု ကို လေ့လာကြည့်ကြပါစို့။

အဆိုပါ case study ၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံတွင် “ပြောင်း”သည် အဓိက စားသောက် ကုန်ပစ္စည်း ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ယင်းနိုင်ငံတွင် အစားသောက်ရှားပါးမည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၊ “ပြောင်း” စားသောက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ အဆမတန် မြင့်မားသွားမည့် အခြေအနေများ ကိုကာကွယ်ရန် အလို့ငှာ အစိုးရသည် “ပြောင်း” များ ကို လယ်သမားများထံမှ ဝယ်ယူပေးရလေ့ရှိ၏။ ထို့အတူ ဓါတ်မြေသြဇာများကိုလည်း လယ်သမားများ အတွက်(အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေမှ စိုက်ထုတ်အရုံးခံ၍) လျော့ဈေးဖြင့် ရောင်းချပေးရလေ့ရှိ၏။

သို့သော် ထိုသို့ လယ်သမားများ၏ အကျိုး စီးပွားအတွက် ရည်ရွယ်ထားသော စနစ် ဖြစ်စေကာမူ၊ လက်တွေ့တွင်ကား အကျိုးခံစား ရသူများမှာ လယ်သမားများ မဟုတ်ချေ။

အဆိုပါ လုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်ယူထားသော အစိုးရ ဝန်ထမ်းများသည် လယ်သမားများ ထံမှ ပြောင်းသီးနှံကို (အစိုးရစီမံချက်ဖြင့် မဝယ်ယူမီ

အချိန်ကပင်) ဈေးပေါပေါဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများ အထိ သွားရောက် ကြိုတင်ဝယ်ထားကြပြီး၊ အစိုးရ စီမံချက်ဖြင့်ဝယ်ယူသောအချိန်တွင် (အစိုးရထံသို့) ပြန်လည် ရောင်းချခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် အကျိုး စီးပွား ဖြစ်ထွန်း ကြလေ၏။ လယ်သမား များမှာ လည်း အမြဲလိုလို နောက်ကျ တတ်လေ့ရှိသော အစိုးရစီမံချက်ဖြင့် လာရောက် ဝယ်ယူ မည့် အချိန် ကို မစောင့်နိုင်ကြသဖြင့် ရသည့် ဈေးနှင့် ပင် ရောင်းကြရရှာသည်။

ထို့အတူ ဓါတ်မြေဩဇာဖြန့်ဝေရေး အစီအစဉ် သည်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင်။ နိုင်ငံရေး ပါတီခေါင်ဆောင် များမှ လယ်သမားများအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီး ထားသကဲ့သို့သာလျှင်ဖြစ်နေပေသည်။ ပါတီခေါင်း ဆောင်များ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ သည် အစိုးရထံမှ ကြီးမားသော ဓါတ်မြေဩဇာဖြန့်ဝေခွင့် ကန်ထရိုက် များကို ရရှိကြသည်။ ပါတီကေဒါများကလည်း ပြောင်းသီးနှံ သိုလှောင်ရုံများ၊ ဓါတ်မြေဩဇာ သို လှောင်ရုံများ စသည့်လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အ ကိုင်ရရှိကြသည်။

ထို့ကြောင့် စီမံကိန်း၏မူလရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည့် လယ်သမားများ၏ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိရေးမှာမူ “ရွှေကျောင်းပြောင်ပြောင်ဝမ်းခေါင်ခေါင်”ဆိုသကဲ့ သို့သာလျှင် ဖြစ်နေရရှာလေသည်။

ဤအခြေအနေသည် ထိုမျှနှင့်မပြီးဆုံးဘဲ နှစ်ကာလ ရှည်ကြာလာသောအခါ ဒေသ၏ စီးပွားရေး လုပ် ငန်းတစ်ခုလုံး အပေါ်တွင်လည်း ရိုက်ခတ်လာပါ

တော့သည်။လယ်သမားများအတွက် ပြောင်းသီးနှံမှ ရရှိသော ဝင်ငွေသည် အလွန်တရာမှ နည်းပါး သောကြောင့် နှစ်စဉ် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန် လယ် သမားများ၏ အရင်းအနှီးသည် လျော့သထက် လျော့ကျလာသည်ဖြစ်ရာ ပြောင်းသီးနှံ ထုတ်လုပ်မှု အပိုင်းတွင်လည်း ကျဆင်းလာ သောကြောင့် ဒေသ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ထိခိုက်လာလေ သည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း လယ်သမား များ အကျိုးအတွက် ရည်ရွယ် လိုရင်း ဖြစ်သော အစိုးရ၏ စီမံကိန်းများသည်လည်း ငွေကုန်ကျေးကျ များသလောက် အကျိုးမဖြစ်ထွန်း သည့်အပြင်၊ ယင်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာများသည် နိုင်ငံရေးခေါင်း ဆောင် ဆိုသူများ၊ ပါတီကေဒါခေါင်းဆောင်များ စသည့် နိုင်ငံရေးအာဏာရှိသူ အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ပိုက်ဆံအိတ်ကပ်ထဲသို့ရောက်သွားစေရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီ လမ်းခင်း ပေးထား သကဲ့သို့သာလျှင် ဖြစ်နေပေတော့ သည်။

ထို့အတူ နိုင်ငံရေး အာဏာ ပါဝါရှိသူများ၏ များစွာ အားကောင်းလာသော ငွေကြေး နေအင်အားနှင့် အတူ နိုင်ငံရေး အသိုင်း အဝိုင်းများ၏ နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုများ၊ အာဏာရယူလိုမှုဖြင့် သမာသမတ်ကျသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်စဉ် အပေါ်ကို ထိခိုက်ပျက်ပြား စေခြင်းများစသည့် နောက်ဆက်တွဲအကျိုးသက် ရောက်မှုများလည်း ရှိလာလေသည်။

ထိုသို့သော အခြေအနေများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ရန် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများစွာတို့က နှစ်ရှည်လများ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့က ဤစနစ် သည် လာဒ်ပေး လာဒ်ယူမှုများနှင့်အတူ ပျက်ပြားခြင်း၊ လယ်သမားများအတွက်ကောင်းအကျိုးတစ်စုံတရာ ခံစားရသည်ဟူ၍ မရရှိခြင်း စသည့် အချက်တို့ကို ထောက်ပြ ဝေဖန်လျက် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဆော်သြခဲ့ကြသည်။ ၎င်း တို့က လယ်သမား အုပ်စုများနှင့် တွေ့ဆုံလျက် ဆွေးနွေးပွဲများ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံ ရေး သမားများကို ဖိတ်ခေါ်လျက်လည်း ညီလာခံများ အကြိမ်ကြိမ် လုပ်ခဲ့ကြသည်။

သို့သော် အခြေအနေကား မြူတယ်များမပြောင်းလဲခဲ့ပါချေ။ ပါတီနိုင်ငံရေး၏ မူဝါဒရေးရာ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားမှုများ၊ စားသောက် ကုန်၏ ဈေးနှုန်း အပြောင်းအလဲ၊ ရှားပါးမှု၊ ပေါများမှု စသည်တို့က မိမိတို့၏ပါတီနိုင်ငံရေး အပေါ် ဆိုးကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်ခြင်းများ စသည်တို့က ပြောင်းလဲရန် အဟန့်အတားများဖြစ်နေစေခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ မူဝါဒရေးရာကျွမ်းကျင်သော Think Tank အုပ်စုတစ်ခုက ဤအရေးကိစ္စကို ကိုယ်တွယ်ရန်အတွက် PEA သဘောတရားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေများကို ခရေစတိုတွင်းကျ လေ့လာစူးစမ်း လာကြသည်။ အလွှာပေါင်းစုံမှ ပါဝင်သော ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် broader approach ကို စဉ်းစားလာသည်။ ဤ အရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး စိတ်ပါဝင်စားသော အုပ်စု

များ၊ အပြောင်းအလဲ ကြောင့် အကျိုး ကျေးဇူး ရရှိနိုင်ခြေရှိသည့် စီးပွားရေး အုပ်စုများ၊ ယင်း ပြောင်းလဲ မှုကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ် နိုင်ခြေရှိသော အုပ်စုများ စသည်တို့ကို အသေးစိတ် အနုစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာခဲ့ကြ သည်။

အဆိုပါလေ့လာချက်အရ တွေ့ရှိလာသည်မှာ ကုန်သည် အုပ်စုများသည် ဤအခြေအနေကို အပြောင်းအလဲလုပ်လိုကြသည် အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် (အကယ်၍အစိုးရမှ ပြောင်းသီး နံများကို နှစ်စဉ်ဝယ်ယူနေခြင်းအား ရပ်တန့်လိုက် လျှင်) ယင်း ပြောင်းသီးနံများကို ဝယ်ယူပြီး နိုင်ငံခြား သို့ တင်ပို့ ကုန်သွယ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်း လို ကြသောကြောင့်ပင် ။

ထို့အပြင် အစိုးရပိုင်းမှ တချို့သောဌာနများမှ (အထူးသဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ) လည်း ဤအခြေအနေကို အပြောင်းအလဲလုပ်လိုကြသည် အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြောင်းသီးနံကို နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း အရှုံးခံ ဝယ်ယူ နေခြင်း အပေါ်တွင် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခုအဖြစ်မှတ်ယူကြ သောကြောင့်ပင်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့သော အရှုံးခံ ဝယ်ယူ နေရသော ဘတ်ဂျက်ကို ဖြတ်တောက်နိုင် မည့် နည်းလမ်း ကို မျှော်ကိုးနေကြ၏။

Think Tank အဖွဲ့သည် အထက်ပါ အခြေအနေများကို ခရေစတိုတွင်းကျ လေ့လာပြီးနောက် နည်းဗျူဟာအသစ်တစ်ခုကို စီစဉ်ရေးဆွဲခဲ့ကြ လေသည်။

ပထမဦးစွာ သုတေသနအစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ကို အသေအချာပြုစုပြီး၊ သက်ဆိုင်သော stakeholder အုပ်စုများကို ချဉ်းကပ်၏။ တနည်းအားဖြင့် မိမိတို့၏ အစီအစဉ်အား နှစ်ခြိုက်မည့် ချန်ပီယံ အုပ်စု ဖြစ်သော ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး ဌာနအား (မျက်နှာချင်းဆိုင်နှစ်ဦးချင်းတွေ့ဆုံ) ချဉ်းကပ်၏။ ပြီးနောက် ပြောင်းသီးနှံကို နိုင်ငံခြားသို့ ဝယ်ယူတင်ပို့၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းလိုသောကုန်သည်များအားလည်း သုတေသန အချက်အလက်များကို မျှဝေ၏။ ထို့အတူ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လယ်သမားများအားလည်း အဆိုပါ အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေထား ၏။

ထို့နောက်ပြောင်းသီးနှံများရာသီပေါ်ချိန်ကျရောက်လာသောအခါ ၊ ကံအားလျော်စွာပင် ဇန်နဝါရီလ နိုင်ငံ၏ ပြောင်းသီးနှံသည် တခြားသော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများထက် ပိုမိုအထွက်ကောင်း လေသည်။

ယင်းအချိန်အခါတွင် အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသော ပုဂ္ဂလိက ကုန်သည် အစုအဖွဲ့သည် စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာနထံသို့ချဉ်းကပ်၍ lobby လုပ် လေရာ၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်ကိုဖွင့်၍ တခြားနိုင်ငံများသို့ ပြောင်းသီးနှံကို တင်ပို့ရန် အားပေးလာလေ၏။ ယခင်တုန်းက ဆိုလျှင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်ကို ဖွင့်၍ တခြားသောနိုင်ငံ များနှင့်ကုန်သွယ်ရန်ကိစ္စမှာ အမြတ်ထက်၊ အရှုံးနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရဖွယ်ဟု ထင်မြင်လျက် လုပ်ဆောင်ရန် မဝံ့ခဲ့ကြချေ။ သို့သော် ယခုအခါတွင် Think Tank အဖွဲ့မှ ကြိုတင်

ချဉ်းကပ်၍ advocacy လုပ်ထားခြင်းကြောင့် အကျိုးများခဲ့လေပြီ။

ထို့နောက် ပုဂ္ဂလိက ကုန်သည် လုပ်ငန်းရှင်များသည် ဒေသအသီးသီးရှိ လယ်သမားများထံသို့ ဖြန့်ကျက် သွားရောက်လျက် ပြောင်းသီးနှံများကို ချက်ချင်း လက်ငင်း ဝယ်ယူ ကြလေသည်။ ဝယ်ယူရာတွင်လည်း အစိုးရသတ်မှတ်ပြဌာန်းထား သည့် ပေါက်ဈေး၊ ဈေးနှုန်းအတိုင်း အတိအကျ ပေးချေကြ၏။ ၎င်း ကုန်သည်များအနေဖြင့် လည်း ဤ ပြောင်းသီးနှံကို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများထံသို့ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်များမှ တဆင့် ပြန်လည်ရောင်းချလျှင် မည်ရွေ့မည်မျှ အမြတ်ငွေများ ရရှိမည်ကို ကြိုတင်သိနေသော ကြောင့် အစိုးရမှ သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားသော ဈေးနှုန်း ပေါက်ဈေး အတိုင်း ပေးဝယ်ရန်လက်မတွန့်ကြချေ။ ထို့အပြင်ကုန်သည်များသည် ပြောင်းသီးနှံထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာကြပြီး၊ ပိုမို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလာကြခြင်းကြောင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းသစ်များကိုလည်း ဖန်တီးလာနိုင်လေသည်။

ထို့အတူ နိုင်ငံရေးပါတီများကလည်း ယင်းနှစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲနှစ်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေခြင်း ကြောင့် ယခင်ကကဲ့သို့ပါတီကေဒါများအားငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လျော့ချ ထား လိုက်သည် ဖြစ်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာ စေရန် များစွာတွန်းအား ဖြစ်ပေါ်စေလာသည်။

နောက်ဆုံးရလဒ် အဖြစ် လယ်သမားများအတွက် ပြောင်းသီးနှံများကို ရောင်းချရာတွင် ဈေးကောင်း

ရစေ၏။ ပြောင်းသီးနှံ ထုတ်ကုန်အရေအတွက်များ ပြားလာ၏။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းသစ်များကို ဖန်တီးနိုင်၏။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ ယန္တရားယာဇာတိမှ လာဒ်ပေးလာသော အခြေအနေကိုလျော့ချနိုင်၏ စသည့် ကောင်းကျိုးရလဒ်ကောင်း များကို ဖြစ်ပေါ် လာ စေတော့ သတည်း။

ထို့ကြောင့် PEA ဟူသည် စီမံချက်တစ်ခု အောင်မြင် နိုင်ရန်အတွက် အသက်သွေးကြောတမျှ အရေး ပါလှသည်ဖြစ်ရာ၊ အဆိုပါ PEA သဘောတရားနှင့် ပတ်သက်ပြီး Technical, Politics နှင့် Process စသည့် ရှုဒေါင့် များမှလည်းကောင်း၊ ထို့အပြင် PEA ၏ Preliminary Concepts များ အနေဖြင့် Structure, institutions နှင့် Agent တို့အရ မည်သို့မည်ပုံ ဆက်နွယ်ချိတ်ဆက် နေကြပုံကို လည်းကောင်း၊ အဆိုပါ ဒေသ၌ ပါဝါ ဆက်နွယ်မှု များ(power relationship) များအပြင်၊ power mapping နှင့် စီမံချက်အတွင်း အဆိုပါဒေသ၌ အသုံးပြုမည့် approach များ၊ မတူညီသော ဒေသအများ၏ local context များနှင့် ဒေသ တစ်ခု နှင့်တစ်ခု မတူညီ သော ပြဿနာ အသီး သီးတို့၏ဖြစ်မှုများ စသည်တို့ ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်မဖြစ်မနေလိုအပ်သည် ဖြစ် ကြောင်း လေ့လာ မှတ်သားရပေတော့ သတည်း။

(ဝန်ခံချက်။ ။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ်လ (၁၅)ရက်နေ့နှင့် (၁၆)ရက်နေ့ တို့တွင် British Council မှ စီစဉ်သော "Political Economic Analysis TOT Training" သို့ တက်ရောက်ပြီးနောက် ရရှိလာသော အတွေ့

အကြံ ဗဟုသုတများကို ပြန်လည် မှုဝေထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

.....*

CAREER DEVELOPMENT

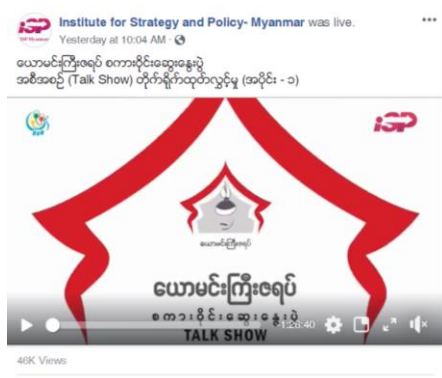
TOOLS

ကြည့်ရှု လေ့လာသင့်သော Talk Show

"အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံ ၂၀၅၀"



ယောမင်းကြီးရုပ် စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲ (Talk Show) အပိုင်း (၁)



အောက်ပါလင့်သို့ ဝင်ရောက်၍ download လုပ်နိုင်ပါသည်။

<https://www.facebook.com/ISPMyanmarpage/videos/1922532381118586/>

ယောမင်းကြီးဇရပ် စကားဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ (Talk Show) အပိုင်း (၂)



အောက်ပါလင့်ခ်သို့ ဝင်ရောက်၍ download လုပ်နိုင်ပါသည်။

<https://www.facebook.com/ISPMyanmarpage/videos/1922642871107537/>

ယောမင်းကြီးဇရပ် စကားဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ (Talk Show) အပိုင်း (၃)



အောက်ပါလင့်သို့ ဝင်ရောက်၍ download လုပ်နိုင်ပါသည်။

<https://www.facebook.com/ISPMyanmarpage/videos/1922744587764032/>

Technical Resources Mapping

(Trainer resources, Facilitators resources)

CDEC – Comprehensive Development Education Centre

Room – 304. Building _ B, Yuzana Street, 6 Ward, Yuzana Highway Complex, Kamaryut Tsp. Yangon
09 4964 8425, 09 3230 3955
admin@cdec.org.mm training@cdec.org.mm
thet.kay@gmail.com khayay.kyo@gmail.com

Sagawa Development Consultancy Co.Ltd.

Room – 208, 2nd floor, Diamond Condominium
Tel: 01 523930 09 777 977 898
mmswe@sagawaconsultancy.com
admin@sagawaconsultancy.com

CBI – Capacity Building Initiative

www.cbiinmyanmar.org
cbitraining@cbiinmyanmar.org
cbitraining.training@gmail.com
office: 01 504 451 09 450 003 042

1 _Training Admin Team Leader
Daw Khaing Khin Khin Ko
09 767 833 277

2_Training Admin Officer
Daw Hnin Wutt Hmone Soe
09 400 469 359

3_Training Admin Support
Daw Nang May Phyo Zaw
09 452 108 878

ProAct Myanmar

09 97864 6799, 09 4210 75998
4th floor, 50 (B) Myaynigone Zay Street, Sanchaung Tsp
Training Coordinator _ 09 4310 6195
Admin Coordinator _ 09 4210 75998

Paññā Institute

No.6, Tharlarwaddy Street, 7th Ward, 7 Miles, Mayangone Township, Yangon, Myanmar
office@thepannainstitute.org
09 783 942 648, 09 979 208 891

Meaningful Knowledge

Training Coordinator (Phyo Min Thu)
Tel: 09-979865400
Email- pminthu89@gmail.com

Freelance Trainer

Ma Ah Lung (Independent OD Consultant)
No.68, Ma Gyi Gyi Street, San Chaung Township Yangon.
09 4217 12 852
nhkumhkawnlung@gmail.com

Scholar Institute ၏ Newsletter နှင့် ပက်သက်၍ အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

လတစ်လ၏ ၂၅ ရက်နေ့ အား နောက်ဆုံးထား၍ အောက်ဖော်ပြပါ Email သို့ လိပ်မူ၍ ပေးပို့ နိုင်ပါသည်။

အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာ - aungshwe121@gmail.com

Scholar Institute ၏ Newsletter သည် Scholar Institute အဖွဲ့ဝင်များ နှင့် ရုံးဝန်ထမ်းများ အတွက်သာ ဖြစ်၍ ထိုသူများထံမှ ပေးပို့ လာသော အကြံဉာဏ်များနှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုအပ်ပါသည်။